

23 de maig del 2022

Pla de prevenció i reducció del frau fiscal

L'ATC fa aflorar 338,5 milions d'euros procedents del frau fiscal el 2021, un 55% més que durant l'exercici anterior

- **El conseller Giró assegura que “Catalunya no és un infern fiscal, però vull que sigui un infern per als defraudadors fiscals”**
- **Des de l'any 2015, quan es va posar en marxa el primer Pla de prevenció i reducció del frau fiscal, l'Agència Tributària ha fet aflorar 1.501,7 milions d'euros**

El conseller d'Economia i Hisenda, Jaume Giró, ha afirmat avui que **“Catalunya no és un infern fiscal”**, al contrari, ha anunciat que vol convertir el país en **“un infern per als defraudadors fiscals”**. Al seu entendre, el frau fiscal és un delictes que **“no es dirigeix contra una única persona, com la majoria, sinó contra tota la societat”**. Per aquesta raó, l'ha definit com **“el comportament social més insolidari i potencialment més corrosiu que es pot donar en el si d'una societat”**. Giró ha fet aquestes declaracions durant la roda de premsa de presentació dels resultats del Pla de prevenció i reducció del frau fiscal durant el 2021, que va permetre descobrir, l'any passat 338,5 milions d'euros, un 55% més que durant l'exercici anterior.

Giró, que ha defensat la necessitat de disposar d'un **“règim fiscal robust, que gravi les rendes dels que més tenen”** per poder prestar serveis bàsics a les persones més desprotegides, ha assegurat que **“fins a dia d'avui no s'ha inventat cap fórmula més eficient que els impostos per combatre la desigualtat i promoure la justícia social”**. En aquest sentit, el conseller ha destacat que **“si creiem que l'Estat del benestar és la millor forma d'organitzar una comunitat política, pagar els impostos deixarà de ser una obligació per convertir-se en un deure”**. Així, i partint d'aquesta base, Giró ha posat de manifest la voluntat de l'ATC de presentar-se davant els ciutadans com **“un organisme de servei públic més que com una entitat recaptatòria”**, ha conclòs.

Finalment, en resposta a preguntes dels periodistes, el conseller ha explicat que ha demanat per carta a la ministra d'Hisenda, Maria Jesús Montero, poder gestionar des de Catalunya el nou impost sobre residus inclòs a la Llei de residus i sòls contaminats per a una economia circular, que substitueix al cànon de residus català que ha impulsat el reciclatge a Catalunya durant 17 anys. **“El cànon de residus era un tribut propi, pioner a l'Estat, que hem perdut en aquest procés de recentralització que estem patint els darrers anys”**, ha denunciat.

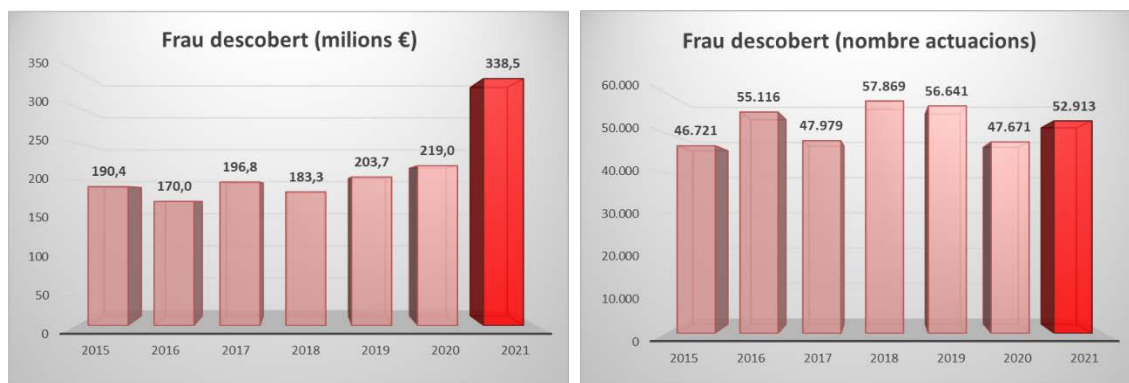
En la roda de premsa també ha participat la secretària d'Hisenda, Marta Espasa, que ha posat de manifest que **“l'existència de frau fiscal erosiona la igualtat i l'equitat”**, i també provoca **“insuficiència financera”**. És per això que l'Agència Tributària de Catalunya, **“com qualsevol agència tributària internacional”**, té l'objectiu de minimitzar el frau fiscal i, segons ha explicat, ho fa mitjançant dues actuacions. Amb polítiques de prevenció, **“que se centren en les**

estratègies de sensibilització, cooperació i col·laboració” i també en les polítiques de reducció del frau, que estan focalitzades en el control i la regulació del mateix.

L'any passat es van registrar xifres històriques de frau fiscal descobert i d'import mitjà per actuació, que va ser de 6.396 euros

L'Agència Tributària de Catalunya (ATC) va descobrir 338,5 milions d'euros procedents de les actuacions de prevenció i reducció del frau fiscal realitzades durant el 2021, fet que representa un increment del 55% respecte de l'exercici anterior. En total, es van realitzar 52.913 actuacions de recaptació, gestió i inspecció, un 11% més que el 2020. Aquestes són dues de les principals dades que es poden trobar a l'Informe de balanç del [Pla de prevenció i reducció del frau fiscal i de foment de les bones pràctiques tributàries 2019-2022](#). Un pla que inclou 75 mesures en la línia d'augmentar la consciència fiscal de la ciutadania, minimitzar el risc d'incompliments, millorar els serveis al contribuent, detectar i corregir el frau i recaptar els deutes tributaris i aconseguir la implicació d'administracions, operadors tributaris i agents socials.

[L'Informe](#), que es pot consultar al web de l'ATC, qualifica el frau aflorat de “xifra record” ja que és la més alta registrada dels darrers set anys. De fet, des que es va posar en marxa el Pla de prevenció i reducció del frau fiscal l'any 2015, l'Agència catalana ha descobert frau per un total de 1.501,7 milions d'euros. També durant el passat exercici es van registrar unes “xifres insòlites” pel que fa a l'import mitjà per actuació: 6.396 euros, un 39% més que l'any 2020 i el més elevat de tot el període analitzat.

Si s'analitzen les dades per àmbits d'actuació, l'àrea d'inspecció continua sent la que fa aflorar més frau. En concret, l'any 2021 va detectar 220,2 milions d'euros (el 65% del total), un 76% més que l'any anterior. La segueixen, la gestió tributària amb 107 milions (32% del total); i la recaptació, amb 11,3 milions (3%).

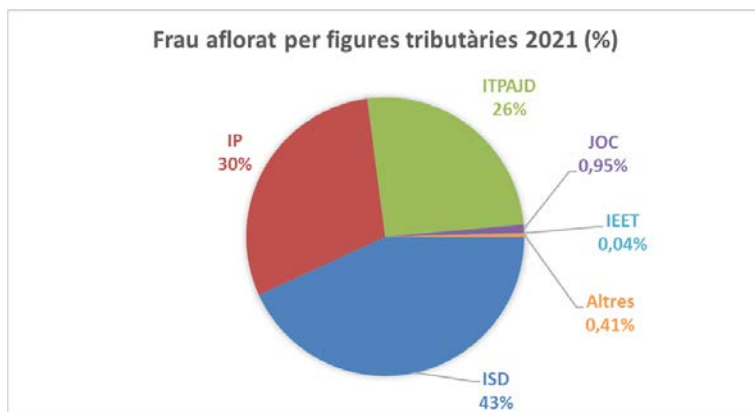
En canvi, si l'anàlisi se centra en el nombre d'actuacions, el 74% es van fer per la via de la gestió tributària (39.075); el 23% per la de la recaptació (12.135); i el 3% per inspecció (1.703). En comparació amb el 2020, l'any passat es van fer un 5% més d'actuacions en l'àmbit de la recaptació. Això és fruit, en part, perquè durant el primer any de la pandèmia de COVID-19 es van interrompre els terminis dels procediments administratius. Això va afectar de manera especial

tots els processos vinculats a la recaptació executiva, que ha tornat al funcionament habitual durant el 2021.

També puntualitza que les actuacions d'inspecció van dirigides fonamentalment a la investigació de supòsits desconeguts per l'Administració i se centren en contribuents o activitats d'especial complexitat. Per això, l'import mitjà descobert per operació és més elevat. En concret, el 2021 l'import mitjà que es va fer aflorar per actuació de l'àmbit d'inspecció va ser de 129.309 euros, un 38 % més que l'any anterior, i va assolir el valor màxim del període analitzat.

El 73% del frau descobert es concentra en l'impost de successions i donacions i en el de patrimoni

Per figures tributàries, dels 338,5 milions d'euros descoberts de frau el 2021, el 43% procedeixen de l'impost sobre successions i donacions (146 milions d'euros), fet que representa un 37,2% més que el 2020. El segueixen l'impost sobre el patrimoni (100,8 milions) i el de transmissions patrimonials i actes jurídics documentats (86,9 milions), els quals representen el 30% i 26%, respectivament. Finalment, el frau en altres tributs representa tan sols un 1 % del total, amb un import de 4,8 milions.

L'Informe compara també el frau aflorat segons l'impost i la via per la qual s'ha detectat. Aquí destaca, per exemple, la tasca realitzada per l'ATC des de la inspecció, que es va concentrar un any més en l'impost sobre successions i donacions, amb 120 milions d'euros, i sobre el patrimoni, amb 89,5 milions. En tercer lloc se situa l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, amb 73,1 milions d'euros descoberts, en aquest cas, per la via de la gestió.

En tres anys, 74,1 milions d'euros de frau per canvis de residència ficticis i 46,04 milions per béns situats a l'estranger

Pel que fa al control dels canvis de residència ficticis tant a altres comunitats autònomes com a l'estranger, l'import de frau descobert des que va entrar en vigor l'actual Pla de prevenció i reducció del frau va ser de 30,82 milions l'any 2019, 14,56 milions el 2020 i 28,72 milions l'any 2021 (un 97% més que durant l'exercici anterior), que sumen un total de 74,1 milions d'euros. Respecte al control sobre béns situats a l'estranger, l'import de frau descobert va ser d'11,93 milions el 2019, 12,01 milions l'any 2020 i 22,1 milions l'any 2021 (un 84% més que l'any anterior),

dades que suposen un gran augment respecte dels 4,58 milions d'euros que es van fer aflorar durant la vigència del primer Pla 2015-2018.

Balanç de les mesures: del càlcul del *tax gap* a la llista de les persones deutores

Després de tres anys de posada en marxa del Pla de prevenció i reducció del frau fiscal 2019-2022, ja estan plenament en funcionament 73 de les 75 mesures que s'hi inclouen, de les quals el 75% (55 mesures) ja estan totalment assolides i el 17% ho estan parcialment (12 mesures).

Per àmbits d'actuació, pel que fa a **la prevenció del frau fiscal** destaca, per exemple, el càlcul de la bretxa fiscal o *tax gap* (la diferència entre la quota impositiva que els contribuents haurien de pagar i el que realment paguen dins del període voluntari, és a dir, la diferència entre la recaptació potencial i la recaptació real) dels quatre principals impostos que gestionava l'ATC l'any 2018 i que s'estima que va ser de 511,3 milions d'euros, o d'un 14,5% en termes relatius respecte a la recaptació potencial. També s'ha fet una reestimació de la dada del *tax gap* brut del 2014, que se situa en el 21,5%, la qual cosa representa una reducció del 32% en 4 anys. Una disminució que reflecteix una millora del compliment fiscal voluntari dels contribuents.

Pel que fa al **control, detecció i correcció del frau**, a banda de les actuacions pels canvis de residència ficticis o de béns no declarats situats a l'estranger, entre les mesures també s'inclou la de la publicació de les llistes de persones deutores a la hisenda pública. En aquest sentit, el 31 de desembre de 2020 hi havia 17 contribuents amb deutes i sancions pendents de pagament per un import global de 36,7 milions d'euros.

En el camp de la **implicació social i la prevenció i reducció del frau fiscal** s'han signat 14 convenis i protocols amb diferents entitats i institucions (diputacions, consells comarcals i ajuntaments). L'objectiu és intensificar l'abast de col·laboració entre administracions per millorar l'intercanvi d'informació i l'eficiència en la lluita contra el frau fiscal. Durant l'any 2021, s'ha redactat un nou conveni amb la Jefatura Central de Tráfico per reduir la problemàtica de les dades de l'impost sobre emissions de CO2 dels vehicles de tracció mecànica; i s'ha signat un conveni de col·laboració amb la Direcció General del Cadastre.

Finalment, en l'àmbit de **l'organització i dotació de recursos i mitjans**, l'any passat va finalitzar el procés per reforçar el personal de l'ATC amb 34 places del cos tècnic de gestors tributaris. També es van iniciar els processos selectius per proveir 20 places del cos superior d'inspectors tributaris i 120 places del cos tècnic de gestors tributaris.